

Motion till riksdagen

1988/89: L421

av Maria Leissner (fp)

Homosexuellas samlevnad

Frågan om en rättslig reglering av homosexuellas samlevnad har varit aktuell i riksdagen under en lång tid. Redan 1973 uttalade lagutskottet i sitt av riksdagen godkända betänkande att "en samlevnad mellan två parter av samma kön är från samhällets synpunkt en fullt acceptabel samlevnadsform". Frågan har också behandlats ingående av utredningen om homosexuellas situation i samhället, som i sitt betänkande (SOU 1984:63) fastslog: "Det är samma känslomässiga och ekonomiska sammanbindning som utgör grunden för både heterosexuell och homosexuell samlevnad".

Trots dessa positiva uttalanden innebar regeringens proposition en bevikelse för många homosexuella, inte minst de som sedan lång tid tillbaka lever i stabila relationer. Regeringen var visserligen beredd att ta ett första steg, men avstod från att fullt ut jämställa homo- och heterosexuell samlevnad. Motiven härför var i första hand att samhället inte var moget för en sådan reform; i stället för att vara framsynt valde regeringen att krypa bakom folks fördomar om homosexuella.

Sedan lagen om samlevnad mellan två personer av samma kön nu varit i funktion en tid kan redan konstateras att den lagstiftningsmetodik som valts inte har fungerat tillfredsställande. Som exempel kan nämnas att när riksdagen antog nya regler för beskattning av reseförmåner "glömdes" homosexuella samboende bort och riksdagen fick senare ta särskild ställning till den frågan. När det gäller efterlevandeskyddet för homosexuella sambor finns det stora behov av förbättringar både när det gäller efterlevandeskyddet inom socialförsäkringens ram och i fråga om de förmåner som gäller för de som har staten som arbetsgivare.

Det finns anledning att omgående lösa problemet med efterlevandeskyddet för homosexuella sambor. Nödvändiga ändringar i lagen om homosexuella sambor bör därför göras omgående. Riksdagen bör också uttala sin uppfattning när det gäller den statliga grupplivförsäkringen.

Men dessa åtgärder är endast de mest brådskande att finna en lösning på. Jag anser att man också måste överväga det lämpligaste sättet att fullt ut jämställa homo- och heterosexuella samboende/gifta. En möjlig lösning därvidlag är det förslag som f. n. diskuteras i det danska folketinget. Under år 1988 hade tre partier i folketinget lagt fram ett förslag om registrerat partnerskap. Detta innebar att homosexuella sambor skulle erhålla samma rättigheter som heterosexuella gifta; enda undantaget gjordes för rätten till adoption. En majoritet av folketingets medlemmar hade antagit förslaget

två av nödvändiga tre gånger, när folketinget upplöstes. Ett nytt förslag om registrerat partnerskap lades fram i folketinget den 21 november 1988, men detta har ännu inte blivit behandlat.

Enligt underhandsuppgifter förbereds också ett liknande förslag om partnerskap i det norska regeringskansliet, men detta har ännu inte offentliggjorts.

Med hänsyn till det pågående lagstiftningsarbetet i de nordiska länderna finns det också anledning för Sverige att överväga införandet av registrerat partnerskap för homosexuella. Detta står också helt i linje med de principiella uttalanden som tidigare gjorts av riksdagen.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

[att riksdagen beslutar att samtliga regler inom socialförsäkringens efterlevandeskydd skall göras tillämpliga på homosexuella sambor,¹]

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att homosexuella sambor även bör omfattas av efterlevandeskyddet i statens grupplivförsäkring,²]

att riksdagen hos regeringen begär ett skyndsamt förslag om registrerat partnerskap i enlighet med vad som anføres i motionen.

Stockholm den 25 januari 1989

Maria Leissner (fp)

¹ 1988/89: Sf366

² 1988/89: A756

